

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра загальної педагогіки та дошкільної освіти

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

СУЧАСНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ У ЗВО

підготовки магістра

спеціальності 106 Географія

освітньо-професійної програми

Регіональний розвиток і просторове планування

Силабус нормативного освітнього компонента «Сучасні методики навчання у ЗВО» підготовки магістра, підготовки магістра, галузі знань 10 Природничі науки, спеціальності 106 Географія, освітньо-професійної програми Регіональний розвиток і просторове планування

Розробник: Бартків Оксана Степанівна, доцент, кандидат педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Погоджено

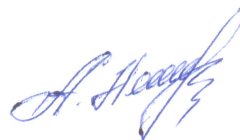
Гарант освітньо-професійної програми:

Пугач С. О.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

протокол № 1 від 30 серпня 2024 р.

В.о.завідувача кафедри:

Н.А. Алендарь

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Денна форма

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: 10 Природничі науки Спеціальність: 106 Географія Освітньо-професійна програма: Регіональний розвиток і просторове планування другий (магістерський) рівень освіти	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання – 1
		Семестр – 2
		Лекції – 20год.
		Практичні – 22 год. Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
ІНДЗ: є		Самостійна робота – 70 год.
		Консультації – 8 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		українська

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: 10 Природничі науки Спеціальність: 106 Географія Освітньо-професійна програма: Регіональний розвиток і просторове планування другий (магістерський) рівень освіти	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання – 1
		Семестр – 2
		Лекції – 6 год.
		Практичні – 8 год. Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
ІНДЗ: є		Самостійна робота – 92 год.
		Консультації – 14 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

Викладач	Бартків Оксана Степанівна
Науковий ступінь	кандидат педагогічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти
Профайл	https://wiki.vnu.edu.ua/wiki/Бартків Оксана
Телефон	+380997366736
e-mail	Bartriv.Oksana@vnu.edu.ua
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700
Консультації	Очні консультації: 2 академічні години кожен четвер 13.25-14.45, аудиторія В-405

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація.

Освітній компонент «Сучасні методики навчання у ЗВО» є важливим елементом професійної підготовки фахівців і складений відповідно до освітньо-професійної програми «Регіональний розвиток і просторове планування» для здобувачів другого (магістерського) рівня підготовки галузі знань 10 Природничі науки, спеціальності 106 Географія.

У період реформування сучасної системи освіти України, в умовах глобалізації та інтеграції, особливо актуальною є проблема професійної підготовки висококваліфікованих працівників Її розв'язання передбачає відродження українським суспільством національної ідеї, відкритості зарубіжному досвіду, впровадження новітніх методик навчання та викладання у закладах вищої освіти. У даному контексті пріоритетного та визначального значення набувають сучасні методики навчання у ЗВО.

У межах освітнього компонента у здобувачів освіти формуються інтегральна, загальні, спеціальні (фахові) компетентності, особисті та професійні уміння і навички, гнучкі навички організації освітнього процесу у ЗВО та впровадження у нього сучасних і ефективних методик навчання..

2.Пререквізити, постреквізити. Вивчення ОК ґрунтується на компетентностях, сформованих у межах освітніх компонентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та ОК другого (магістерського рівня)-методологія та організація наукових досліджень в галузі.

Постреквізити: компетентності, здобуті в процесі вивчення ОК, сприятимуть ефективному вивченню вибіркового ОК, проходженні виробничої та переддипломної практики та успішному захисту кваліфікаційної роботи.

2. Мета і завдання освітнього компонента. Основна мета освітнього компоненту передбачає формування у здобувачів вищої освіти інтегральної, загальних та спеціальних компетентностей організовувати освітній процес у закладі вищої освіти, упроваджувати інноваційні методики

навчання; формувати навички педагогічної діяльності та презентації досвіду власних наукових досліджень у практичній діяльності.

Завдання освітнього компонента «Сучасні методики навчання у ЗВО»:

- формування у майбутніх фахівців цілісної системи компетенцій про організацію освітнього процесу у закладах вищої освіти;
- опанування здобувачами освіти загальної картини сучасного освітнього простору в ЗВО;
- формування у здобувачів освіти потреби аналізувати освітній процес та прогнозування перспектив його розвитку в умовах використання сучасних методик навчання у різнорівневій системі вищої освіти в Україні;
- формування у здобувачів освіти сучасного професійно-педагогічного світогляду, здатності виявляти готовність до використання інноваційних методик активного навчання у ЗВО;
- формування позитивної мотивації здобувачів освіти до педагогічної діяльності та практичному застосуванню сучасних методик навчання у майбутній педагогічній діяльності.

4. Результати навчання (компетентності)

Компетентності, що формуються за результатами вивчення освітнього компонента «Сучасні методики навчання у ЗВО»:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі та прикладні проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері географії, природокористування міського та регіонального розвитку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 5. Здатність працювати в команді.

Фахові (спеціальні) компетентності:

СК 8. Здатність планувати, проводити та публічно презентувати результати наукових досліджень, забезпечити зрозуміле донесення власних знань, висновків та аргументацій до фахівців і нефаківців.

СК 9. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти на засадах компетентнісного підходу.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПР02. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати уміння працювати в команді.

ПР13. Здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, розробляти необхідне для цього навчально-методичне та інформаційне забезпечення.

Soft skills: Системне, аналітичне та критичне мислення (здатність знаходити та аналізувати факти, події, зміни, визначати пріоритетні та другорядні елементи у системі); комунікативні навички (готовність до вільної комунікації з учасниками освітнього процесу, вміння доносити свою думку колегам зрозуміло і ввічливо, вміння публічного виступу); навички командної роботи (здатність до роботи з оточуючими людьми, до ведення переговорів, до досягнення компромісів); лідерство (здатність очолити групу, вести її за собою, нести відповідальність за колективну діяльність, у т.ч. за невдачі); креативність (потреба у творчості та естетичний смак); адаптивність та крос-функціональність (здатність адаптуватися до умов, що швидко змінюються та є непередбачуваними і адаптуватися до різних життєвих обставин, оперативно вирішувати освітні завдання в кризових умовах); емоційний інтелект (здатність розпізнавати емоції у себе та інших людей, розуміння причин зміни емоційного стану, здатність приборкувати емоції); навички тайм-менеджменту (уміння планувати свій час, здатність фокусуватися на головному, здатність боротися з прокрастинацією).

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 3

Денна форма

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції.	Практичні роботи	Консультац.	Самост.роб.	Форма контролю */ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи методики навчання у ЗВО						
Тема 1. Освітній процес у ЗВО: сутність та структура. Структура процесу навчання у ЗВО. Освітній компонент у системі реалізації освітньо-професійної програми «Регіональний розвиток і просторове планування». Нормативно-правова база діяльності ЗВО. Поняття методики та технологій навчання у ЗВО. Викладач ЗВО: його професійні функції та особистісні якості.	12	2	2	2	6	ДС, РЗ / 2
Тема 2. Процес навчання та зміст освіти у ЗВО. Сутність процесу навчання у ЗВО, його характеристики. Компоненти і структура процесу навчання у ЗВО. Поняття змісту освіти у ЗВО. Відбір географічного змісту освіти у закладах вищої освіти.	10	2	2		6	ДС, РЗ / 2

Тема 3. Основні форми та типи навчання у ЗВО. Поняття форм навчання, форм організації навчання (ФОН), форм організації навчальної (пізнавальної) діяльності (ФОПД) здобувачів вищої освіти у ЗВО. Методика проведення основних форм організації навчання у ЗВО. Моделювання основних форм організації навчання у ЗВО. Контроль і оцінювання здобувачів освіти у ЗВО.	16	4	2	2	8	ДС, РЗ / 2
Разом за модулем 1	38	8	6	4	20	6 б МКР 1-206
Змістовий модуль 2. Методика реалізації навчального процесу у ЗВО						
Тема 4. Методика реалізації інтегрованого та проблемного навчання в освітньому процесі ЗВО. Сутність та види інтеграції змісту навчального матеріалу з соціальної та економічної географії.. Сутність та структура проблемного навчання в ЗВО. Проблемна ситуація, вимоги до її постановки. Вимоги до впровадження проблемного навчання в ЗВО. Моделювання (реалізація) викладання змісту географічного матеріалу у контексті проблемного навчання. Формулювання проблеми власного наукового дослідження.	14	2	2		10	ДС, РЗ/К, РМГ,ІР /3
Тема 5. Методика впровадження інтерактивного навчання в освітньому процесі ЗВО. Сутність інтерактивного навчання. Інтерактивні методи навчання, методика їх проведення у ЗВО. Моделювання (реалізація) викладання змісту географічного матеріалу з використанням інтерактивних методів навчання.	16	2	4	2	8	ДС, РЗ/К, РМГ,ІР /3
Тема 6. Методика впровадження дистанційного та мобільного навчання в освітньому процесі ЗВО. Сутність і структура дистанційного навчання, його види. Вимоги до реалізації дистанційного навчання в ЗВО. Мобільне навчання, його структура. Методика впровадження різних варіантів мобільного навчання (WAP-інтерфейс;б) клієнт-серверна система на основі однієї з систем дистанційного навчання;в) статичні та динамічні Java-додатки (в т.ч. на основі технології Google Android).). Вибір та обґрунтування методів	14	2	4	2	6	ДС, РЗ/К, РМГ,ІР/ 3

власного наукового дослідження з використанням елементів мобільного навчання. Моделювання (реалізація) викладання змісту географічного матеріалу у контексті дистанційного і мобільного навчання.						
Тема 7. Методика реалізації ігрового навчання та навчання у співробітництві в освітньому процесі ЗВО. Гейміфікація. Види гейміфікованого навчання, вимоги до його впровадження в освітньому процесі ЗВО. Сутність співробітництва. Види (стратегії, моделі) аналізованого співробітництва (Student Team Learning), Jigsaw:, Learning Together:, дослідницька робота). Моделювання (реалізація) викладання змісту географічного матеріалу у контексті ігрового навчання та навчання у співробітництві (команді).	12	2	2		8	ДС, РЗ/К, РМГ,ІР
Тема 8. Методика реалізації проєктного н в освітньому процесі ЗВО. Сутність та види проєктного навчання. Структура проєктів. Вимоги до підготовки та представлення проєктів. Вибір та обґрунтування теми та методики виконання проєкту власного наукового дослідження. Моделювання (реалізація) викладання змісту географічного матеріалу у контексті проєктного навчання.	12	2	2		8	ДС, РЗ/К, РМГ,ІР/ 3
Тема 9. Методика реалізації соціально-емоційного навчання в освітньому процесі ЗВО. Основні компетентності соціально-емоційного навчання (самосвідомість. самоконтроль, соціальна свідомість, навички взаємодії з оточуючими, прийняття відповідальних рішень). Соціальна обізнаність і емоційний інтелект. Організація рефлексивного навчання. Моделювання (реалізація) викладання змісту географічного матеріалу у контексті соціально-емоційного навчання.	14	2	2		10	ДС, РЗ/К, РМГ,ІР /3
Разом за модулем 2	82	12	16	4	50	246 МКР 2- 406
Всього	120	20	22	8	70	
МКР1,2						606
ІНДЗ						106
Разом						100

Таблиця 4

Заочна форма

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції.	Практичні роботи	Консультації	Самост.роб.	Форма контролю */ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи методики навчання у ЗВО						
Тема 1. Освітній процес у ЗВО: сутність та структура. Структура процесу навчання у ЗВО. Освітній компонент у системі реалізації освітньо-професійної програми «Регіональний розвиток і просторове планування». Нормативно-правова база діяльності ЗВО. Поняття методики та технологій навчання у ЗВО. Викладач ЗВО: його професійні функції та особистісні якості.	10	2	2	2	8	ДС, РЗ / 5
Тема 2. Процес навчання та зміст освіти у ЗВО. Сутність Процес навчання у ЗВО, його характеристики. Компоненти і структура процесу навчання. Поняття змісту освіти. Відбір географічного змісту освіти	14				10	
Тема 3. Основні форми та типи навчання у ЗВО. Поняття форм навчання, форм організації навчання (ФОН), форм організації навчальної (пізнавальної) діяльності (ФОПД). Методика проведення основних форм організації навчання у ЗВО. Контроль і оцінювання здобувачів освіти у ЗВО.	12			2	10	
Разом за модулем 1	36	2	2	4	28	56 МКР 1-206
Змістовий модуль 2. Методика реалізації навчального процесу у ЗВО						
Тема 4. Методика реалізації інтегрованого та проблемного навчання в освітньому процесі ЗВО. Сутність та види інтеграції змісту навчального матеріалу з соціальної та економічної географії.. Сутність та структура проблемного навчання в ЗВО. Проблема ситуація, вимоги до її постановки. Вимоги до впровадження проблемного навчання в ЗВО.	14		2	2	12	ДС, РЗ/К, РМГ, ІР /5

Моделювання (реалізація) викладання змісту географічного матеріалу у контексті проблемного навчання. Формулювання проблеми власного наукового дослідження.		2				
Тема 5. Методика впровадження інтерактивного навчання в освітньому процесі ЗВО. Сутність інтерактивного навчання. Інтерактивні методи навчання, методика їх проведення у ЗВО. Моделювання (реалізація) викладання змісту географічного матеріалу з використанням інтерактивних методів навчання.	14			2	10	
Тема 6. Методика впровадження дистанційного та мобільного навчання в освітньому процесі ЗВО. Сутність і структура дистанційного навчання, його види. Вимоги до реалізації дистанційного навчання в ЗВО. Мобільне навчання, його структура. Методика впровадження різних варіантів мобільного навчання (WAP-інтерфейс;б) клієнт-серверна система на основі однієї з систем дистанційного навчання;в) статичні та динамічні Java-додатки (в т.ч. на основі технології Google Android).). Вибір та обґрунтування методів власного наукового дослідження з використанням елементів мобільного навчання. Моделювання (реалізація) викладання змісту географічного матеріалу у контексті дистанційного і мобільного навчання.	16			2	12	
Тема 7. Методика реалізації ігрового навчання та навчання у співробітництві в освітньому процесі ЗВО. Гейміфікація. Види гейміфікованого навчання, вимоги до його впровадження в освітньому процесі ЗВО. Сутність співробітництва. Види (стратегії, моделі) аналізованого співробітництва (Student Team Learning), Jigsaw:, Learning Together:, дослідницька робота). Моделювання (реалізація) викладання змісту географічного матеріалу у контексті ігрового навчання та навчання у співробітництві (команді).	14		2	2	10	ДС, РЗ/К, РМГ,ІР 5
Тема 8. Методика реалізації проєктного н в освітньому процесі ЗВО. Сутність та види проєктного навчання. Структура проєктів. Вимоги до підготовки та представлення проєктів. Вибір та обґрунтування теми та методики виконання проєкту власного наукового дослідження. Моделювання (реалізація) викладання змісту географічного	12			2	10	

матеріалу у контексті проєктного навчання.						
Тема 9. Методика реалізації соціально-емоційного навчання в освітньому процесі ЗВО. Основні компетентності соціально-емоційного навчання (самосвідомість, самоконтроль, соціальна свідомість, навички взаємодії з оточуючими, прийняття відповідальних рішень). Соціальна обізнаність і емоційний інтелект. Організація рефлексивного навчання. Моделювання (реалізація) викладання змісту географічного матеріалу у контексті соціально-емоційного навчання.	14	2	2		10	ДС, РЗ/К, РМГ,ІР 5
Усього за 2 модулем	84	4	6	10	64	15 МКР 2- 40б
Усього	120	6	8	14	92	20
МКР1,2						60б
ІНДЗ						20б
Разом						100

Види підсумкових робіт. Бал. Модульна контрольна робота 1 - М/20
Модульна контрольна робота 2 - М/40

Методи та форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування.

Завдання для самостійного опрацювання

Тема 1.Освітній процес у ЗВО: сутність та структура.

1. У каталогах бібліотеки університету чи в інтернет-ресурсах проведіть пошук нових надходжень (періодика, монографії, посібники) досліджень в галузі методики навчання у ЗВО як галузі знань і складіть їх список за всіма бібліографічними вимогами.
- 2.Скласти структурно-логічний ланцюг основних понять прослуханої лекції із зазначеної теми.
3. Виписати нормативно-правові документи, що регламентують організацію освітнього процесу у ЗВО.
4. Виписати професійні функції викладача ЗВО, окреслити його особистісні якості.

Тема 2. Процес навчання і зміст навчання у ЗВО.

Обґрунтувати структуру навчального процесу у ЗВО, охарактеризувати її основні компоненти.

Описати роль, місце і завдання методики навчання у ЗВО у структурно-логічній схемі підготовки фахівця.

Тема 3. Основні форми та типи навчання у ЗВО.

1. Скласти алгоритм проведення основних форм організації навчання у ЗВО.

2. Обґрунтувати вимоги до проведення основних форм організації навчання у ЗВО.

3. Обґрунтувати методику організації основних форм пізнавальної діяльності студентів.

4. Визначити форми, методи та вимоги до оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у ЗВО.

Тема 4. Методика реалізації інтегрованого та проблемного навчання в освітньому процесі ЗВО.

1. Обґрунтувати алгоритм і критерії інтегрованого навчання у ЗВО.

2. Запропонувати варіанти формулювання проблемних ситуацій для однієї з тем ОК.

Тема 5. Методика впровадження інтерактивного навчання в освітньому процесі ЗВО.

1. Побудувати структурно-логічну схему інтерактивних методів навчання.

2. Описати методику проведення однієї з груп методів інтерактивного навчання (за О. Пометун).

Тема 6. Методика впровадження дистанційного та мобільного навчання в освітньому процесі ЗВО.

1. Обґрунтувати вимоги до реалізації дистанційного навчання в ЗВО.

2. Описати одну з методик впровадження різних варіантів мобільного навчання (WAP-інтерфейс;б) клієнт-серверна система на основі однієї з систем дистанційного навчання;в) статичні та динамічні Java-додатки (в т.ч. на основі технології Google Android))у контексті викладання змісту географічного матеріалу.

Тема 7. Методика реалізації ігрового навчання та навчання у співробітництві в освітньому процесі ЗВО.

1. Обґрунтувати вимоги до використання ігрових технік в освітньому процесі ЗВО.

2. Побудувати та обґрунтувати структурно-логічну схему основних стратегій аналізованого співробітництва (Student Team Learning), Jigsaw:, Learning Together:, дослідницька робота).

3. Запропонувати фрагмент моделювання викладання змісту географічного матеріалу у контексті ігрового навчання або навчання у співробітництві (команді).

Тема 8. Методика реалізації проєктного навчання в освітньому процесі ЗВО.

1. Обґрунтувати алгоритм впровадження проєктного навчання.
2. Побудувати структурно-логічну схему видів проєктів.
3. Вимоги до підготовки та представлення проєктів.

Тема 9. Методика реалізації соціально-емоційного навчання в освітньому процесі ЗВО.

1. Запропонувати і пройти методику щодо визначення соціального інтелекту особистості.
2. Запропонувати алгоритм рефлексивного навчання.
3. Запропонувати запитання з рефлексії власної діяльності.

Завдання самостійної роботи студентів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані (розкривають тему завдання); не мають логічних і граматичних помилок.

ІНДЗ

Індивідуальне науково-дослідне завдання – полягає у презентації фрагменту заняття з використанням однієї з сучасних методик навчання у ЗВО у вигляді мікрОВикладання (моделювання).

Проведення практичного (семінарського) заняття для здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня освіти, спеціальності 106 Географія або 103 Науки про Землю за результатами власного наукового дослідження.

Критерії оцінювання виконання і захисту здобувачами освіти індивідуально-дослідного завдання

К-ть балів		Критерії оцінювання роботи
Денна форма	Заочна форма	
6 балів	16 балів	Якість, чіткість, обґрунтованість добору змістового і дидактичного матеріалу. Вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені у проблематиці обраної теми.
3 бали	3 бали	Творчий підхід до виконання ІНДЗ
1 бал	1 бал	Якість оформлення роботи. Відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
10 балів	20 балів	Разом

Методи та форми навчання

Словесні методи: лекція, пояснення, розповідь, бесіда: відбувається з використанням традиційних засобів навчання у поєднанні з засобами ІКТ.

Наочні методи: мультимедійні презентації.

Практичні методи: розв'язування задач з професійно-орієнтованим змістом.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації: дискусії і диспути, створення ситуації пізнавальної новизни та зацікавленості.

Форми контролю: індивідуальний, колективний, фронтальний.

Методи самоконтролю: самостійний пошук помилок, уміння самостійно критично оцінювати свої знання, визначати пріоритетні напрямки власного навчального процесу, самоаналіз.

Форми організації навчання: лекційні заняття, практичні заняття, самостійна робота студентів, контрольні заходи.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:

- не пропускати навчальні заняття, не спізнюватися на них та не займатися сторонніми справами на заняттях;
- чітко й вчасно виконувати навчальні завдання та завдання для самостійної роботи;
- виключати мобільний телефон під час занять і під час контролю знань;
- брати участь у контрольних заходах (поточний, модульний, підсумковий та контроль самостійної роботи).

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із деканатом.

Політика щодо академічної доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- виконувати усі поточні завдання та підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- списування під час контрольних заходів (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв) заборонено;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів;
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

– контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;

– об’єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

– самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

– посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

– дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

– надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Відповідно до частини 4 статті 42 Закону України «Про освіту» основними видами порушення є: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ’єктивне оцінювання, надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ’єктивного оцінювання результатів навчання.

Роботи, у яких виявлено плагіат, так само як і однакові роботи різних здобувачів освіти, не оцінюються.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Поточний контроль засвоєння навчального процесу за темами освітнього компонента здійснюється під час проведення практичних занять згідно з розкладом. Скласти поточний контроль за темою можна на консультації у вільний від аудиторних занять час.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), він має право на консультації.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється централізовано для усіх здобувачів освіти у визначений викладачем час. З графіком консультацій можна ознайомитися на кафедрі та безпосередньо у викладача.

Кінцевий термін перескладання та ліквідації заборгованості обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Оцінювання здійснюється відповідно до чинного Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://ed.vnu.edu.ua/71-2/нормативні-документи-вну-імені-лесі-у>).

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента. Завдання із цих видів поточного контролю оцінюється в діапазоні від 0 до 40 балів. Поточна оцінка – це сума балів, які отримує здобувач за: виконання завдань з відповідних тем під час аудиторного заняття.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (до -25 %). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Неформальна освіта при викладанні освітнього компонента

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (https://ed.vnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/11/1_%D0%92%D0%B8%D0%B)

Сертифікати участі у майстер-класах (семінарах, курсах тощо) на тематику, яка відповідає темам курсу, є достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

Пропоновані курси на онлайн платформах для самоосвіти

Всеукраїнський вебінар «Сучасні технології навчання у професійній освіті: практичні кейси»: <https://www.youtube.com/watch?v=-q74n5r0XLM>

Сучасні підходи до викладання у ЗВО: <https://www.britishcouncil.org.ua/programmes/education/teaching-excellence-programme/webinars>

Освітні інструменти критичного мислення. Онлайн платформа [Prometheus](#).

Критичне мислення для освітян. Онлайн платформа [Prometheus](#)

Медіаграмотність: практичні навички. Онлайн платформа [Prometheus](#)

Впровадження інновацій в школах. Онлайн платформа [Prometheus](#)

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на окремих його завершальних етапах у формі іспиту.

Рейтингову кількість балів здобувача освіти формують бали, отримані за три модульні контрольні роботи, які проводяться у формі тестування (максимум – 60 балів) та виконання завдань тем змістових модулів (максимум – 40 балів).

Розподіл балів

Таблиця 5

Денна форма навчання

Поточний контроль				Модульний контроль (60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1				Модуль 2		
Форма навчання	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	ІНДЗ 1	МКР 1	МКР 2	
	Т 1-3	Т 4-9	Т 1-9	Т 1-3	Т 4-9	
Денна (по 2 б.)	6 балів	24 бали	10	20	40	100
Заочна (по 5 б.)	5 балів	15 балів	20	20	40	

**Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять
(денна форма навчання)**

Таблиця 6

<i>К-ть балів</i>	<i>Критерії оцінювання навчальних досягнень</i>
2 бали	Оцінюється відповідь (виконання практичних завдань і самостійної роботи здобувача освіти), який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки. Вільно володіє навчальним матеріалом та ефективно організовує взаємодію з аудиторією під час мікрОВикладання (моделювання) .
1.5 бала	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом (виконання практичних завдань і самостійної роботи здобувача освіти), обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки. Вільно володіє навчальним матеріалом та організовує взаємодію з аудиторією під час мікрОВикладання (моделювання) .
1 бал	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу (виконання практичних завдань і самостійної роботи здобувача освіти), висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки. Допускає неточності у викладенні навчального матеріалу та неефективно організовує взаємодію з аудиторією під час мікрОВикладання (моделювання) .
0,5 бала	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом (неточне виконання практичних завдань і самостійної роботи здобувача освіти) у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань. Не володіє навчальним матеріалом та неефективно організовує взаємодію з аудиторією під час мікрОВикладання (моделювання) .
0 балів	Оцінюється відповідь та практична робота здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вміє організувати взаємодію зі здобувачами освіти під час мікрОВикладання.

К-ть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється відповідь (виконання практичних завдань і самостійної роботи здобувача освіти) здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки. Вільно володіє навчальним матеріалом та ефективно організовує взаємодію з аудиторією під час мікрОВикладання (моделювання) .
4 бали	Оцінюється відповідь (виконання практичних завдань і самостійної роботи здобувача освіти) здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки. Вільно володіє навчальним матеріалом та ефективно організовує взаємодію з аудиторією під час мікрОВикладання (моделювання) .
3 бали	Оцінюється відповідь (виконання практичних завдань і самостійної роботи здобувача освіти) здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.Допускає неточності у викладенні навчального матеріалу та неефективно організовує взаємодію з аудиторією під час мікрОВикладання (моделювання) .
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.Не володіє навчальним матеріалом та неефективно організовує взаємодію з аудиторією під час мікрОВикладання (моделювання) .
1 бал	Оцінюється відповідь (виконання практичних завдань і самостійної роботи здобувача освіти) здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, проте розуміє окремі аспекти змісту теоретичних питань, не в змозі чітко виконати практичні завдання.Не вміє організувати взаємодію зі здобувачами освіти під час мікрОВикладання.

До модульної контрольної роботи допускаються здобувачі освіти, які опрацювали весь обсяг теоретичного матеріалу у т.ч. і матеріал самостійно, виконали практичні роботи. Модульний контроль проводиться у вигляді контрольної роботи, завдання якої обов'язково включають матеріал, який передбачено до самостійного опрацювання студентами.

Оцінювання здійснюється відповідно до чинного Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://ed.vnu.edu.ua/71-2/нормативні-документи-вну-імені-лесі-у>).

Якщо у підсумку виконання усіх видів навчальної роботи з даної дисципліни студент набирає не менше 75 балів, то вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з навчальної дисципліни. У протилежному випадку, або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає екзамен. При цьому бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Екзаменаційна оцінка визначається в балах (від 0 до 60) за результатами виконання екзаменаційних завдань.

На екзамен виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

До екзамену не допускається здобувач вищої освіти, який набрав менше ніж 20 балів за навчальну роботу впродовж семестру, не виконав і не здав усі практичні завдання, не відвідував без поважних причин більшу частину лекцій.

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти

Зарахування результатів навчання, отриманих у формальній та/або інформальній освіті

Результати освіти, отримані у формальній та/або інформальній освіті, можуть бути зараховані як додаткові у межах поточного оцінювання, при цьому сума поточних балів за семестр не може перевищувати 40.

Таблиця 8

Види наукової та практичної активності здобувачів освіти	Кількість балів
Публікація наукової статті здобувачів освіти у фаховому періодичному виданні наукових праць в межах тематики освітнього компонента	до 10
Виступ на міжнародній, всеукраїнській студентській науково-практичній конференції з публікацією тез доповіді в межах тематики освітнього компонента	5
Проходження курсів, тренінгів, воркшопів або інших видів неформальної освіти в межах тематики освітнього компонента	до 3

Комунікація

Основні платформи для комунікації викладача зі здобувачами освіти:

1. Очне спілкування у аудиторіях згідно розкладу.
2. Група у Viber, Telegram-канал (будь-який месенджер за вибором студентів), яка створюється старостою і працює впродовж вивчення освітнього компоненту.
3. Індивідуальні консультації в аудиторії (згідно розкладу консультацій).

Питання для підсумкового контролю.

1. Охарактеризуйте значення вихідних термінів метод, методика, технологія, метод викладання, у контексті методики викладання у ЗВО.
2. Обґрунтуйте предмет і завдання методики навчання у ЗВО.
3. Охарактеризувати головні положення методики навчання у ЗВО, сутність, функції та значення її у досягненні головної мети в освітньому процесі.
4. Визначити специфіку професійної педагогічної діяльності викладача ЗВО.
5. Охарактеризувати вимоги до спеціальних знань і вмінь викладача ЗВО.
6. Охарактеризувати основні нормативні документи програмно-методичного забезпечення освітнього процесу у ЗВО.
7. Обґрунтувати компетентнісний підхід у системі вищої професійної освіти.
8. Обґрунтуйте сутність процесу навчання у ЗВО, його основні компоненти.
9. Обґрунтувати загальні основи сутності та видів форм організації навчання у ЗВО.
10. Охарактеризувати лекцію як провідну форму організації навчально-пізнавальної діяльності студентів у ЗВО.
11. Охарактеризувати функції та види лекцій, вимоги до лекції.
12. Визначити призначення семінарських занять, їх цілі та завдання, методичні вимоги до підготовки та організації.
13. Визначити призначення практичних та лабораторних занять, їх цілі та завдання, методичні вимоги до підготовки та організації.
14. Визначити мету, види та зміст самостійної роботи здобувачів освіти у ЗВО.
15. Охарактеризувати мету та принципи контролю в освітньому процесі закладів вищої освіти.
16. Обґрунтуйте види та методи контролю навчальних досягнень здобувачів освіти.
17. Визначте і проаналізуйте форми контролю навчальних досягнень здобувачів освіти і основні вимоги до контролю знань здобувачів освіти.
18. Обґрунтувати сутність інтегрованого навчання у ЗВО.
19. Проаналізуйте основні вимоги до інтеграції навчального матеріалу з географії.
20. Охарактеризувати сутність та структуру проблемного навчання в ЗВО.
21. Проаналізуйте сутність проблемної ситуації, вимоги до її постановки.

22. Обґортуйте вимоги до впровадження проблемного навчання в ЗВО.
23. Обґрунтувати сутність інтерактивного навчання у ЗВО.
24. Проаналізуйте основні види інтерактивних методів навчання, у ЗВО.
25. Обґрунтуйте методику реалізації в ЗВО методів ситуативного навчання.
26. Обґрунтуйте методику реалізації в ЗВО методів опрацювання дискусійних питань у ЗВО.
27. Обґрунтуйте методику реалізації в ЗВО методів кооперативного навчання.
28. Обґрунтуйте методику реалізації в ЗВО методів колективно-групового навчання
29. Обґрунтувати сутність і структуру дистанційного навчання, його види.
30. Охарактеризувати вимоги до реалізації дистанційного навчання в ЗВО.
31. Мобільне навчання, його структура у ЗВО. Вимоги до методики мобільного навчання у ЗВО.
32. Обґрунтувати методику впровадження різних варіантів мобільного навчання (WAP-інтерфейс).
33. Обґрунтувати методику впровадження різних варіантів мобільного навчання (клієнт-серверна система на основі однієї з систем дистанційного навчання).
34. Обґрунтувати сутність гейміфікації та види гейміфікованого навчання в ЗВО.
35. Обґрунтуйте вимоги до впровадження гейміфікованого навчання в освітньому процесі ЗВО.
36. Обґрунтувати сутність навчання у співробітництві (командного навчання).
37. Обґрунтувати сутність навчання у співробітництві (командного навчання за моделлю аналізованого співробітництва (Student Team Learning.
37. Обґрунтувати сутність навчання у співробітництві (командного навчання) за моделлю Jigsaw.
38. Обґрунтувати сутність навчання у співробітництві (командного навчання)за моделлю Learning Together:, дослідницька робота.
39. Обґрунтувати сутність та види проєктного навчання.
40. Охарактеризувати структуру та вимоги до підготовки та представлення проєктів у ЗВО.
41. Обґрунтувати основні компетентності соціально-емоційного навчання (самосвідомість, самоконтроль, соціальна свідомість, навички взаємодії з оточуючими, прийняття відповідальних рішень).
42. Обґрунтувати сутність соціальної обізнаності і соціального інтелекту.
43. Обґрунтувати сутність рефлексії викладача ЗВО.
44. Обґрунтувати вимоги до організація рефлексивного навчання у ЗВО.

Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітньої компоненти, де формою контролю є іспит

Таблиця 9

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та Інтернет-ресурси

Методичне та наочно-технічне забезпечення ОК

У процесі вивчення освітньої компоненти використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, інтернет-мережа, бібліографічні, бібліотечні.

Серед них нормативно-правова база (закони, постанови, положення, накази) : сайти Міністерства освіти і науки України, інтернет-ресурси, періодичні видання, наукові праці професорсько-викладацького складу, тези та матеріали наукових конференцій.

Наочні засоби:

1. Мультимедійні презентації у програмі Microsoft Office Power Point
2. Відеоматеріали з каналу Youtube
3. Зразки друкованих медіа джерел, схематизованих навчально-методичних матеріалів і довідкових статей.
4. Роздавальні матеріали – табличні й схематичні основи, інфографіка тощо.

Технічні засоби:

1. Персональні smart-пристрої .
2. Колонки для звукового відтворення відео.
3. Мультимедійний проєктор для демонстрації слайдів.

4. Ноутбук чи інший комп'ютерний пристрій.

Основна

1. Андрущенко Н. О. Використання інтерактивних методів навчання у закладах вищої освіти. Інтерактивний освітній простір ЗВО : матеріали міжвузівського науково-практичного вебінару. Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2018. С. 7–10.
2. Антонова О., Фамілярська Л. Використання цифрових технологій в освітньому середовищі закладу вищої освіти. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 2019. С. 10–22
3. Ашиток Н., Галь Ю. Проблеми впровадження цифрових технологій в дистанційне навчання у вищій школі. *Молодь і ринок*. 2021. № 11–12. С. 33–38. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2021_11-12
4. Барановська Л.В. Формування комунікативної компетентності майбутніх викладачів закладів вищої освіти з використанням інноваційних освітніх технологій. 2021. Київ. 42-52.
5. Гусак П. М., Гусак Л. Є. Компетенції і компетентності у підготовці фахівця. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія*. Вінниця: Нілан ЛТД, 2015. Вип. 43. С. 7-11.
6. Дембіцька С.В., Кобилянський О.В., Пугач С.С. Використання методів активного навчання в процесі підготовки майбутніх фахівців. Актуальні дослідження в соціальній сфері. Одеса, 2020. С. 135–137.
7. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник. Київ: Академвидав. 2015. 304 с.
8. Іванюк Т. STEM як освітній ресурс ХХІ століття. STEM-освіта та шляхи її впровадження в навчально-виховний процес. Тернопіль, 2017. С. 14-18.
9. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015 224 с
10. Левчук І. Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти : робочий зошит-практикум. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. 80 с.
11. Швець Г.О. Сучасні методики викладання у вищій школі : <https://naukam.triada.in.ua/index.php/konferentsiji/33>

Додаткова

12. Биков В., Спірін О., Пінчук О. Сучасні завдання цифрової трансформації освіти. Вісник кафедри «ЮНЕСКО» «Неперервна професійна освіта ХХІ століття». 2020. № 1 (1). С. 27–36. URL: <https://www.unesco-journal.com.ua/index.php/journal/article/view/>

13. Єгоров І.А. Інноваційне табло Європейського Союзу та визначення місця у ньому України Вісник НАН України. 2016 № 5. С. 87-91.
14. Інновації у вищій освіті: вітчизняний і зарубіжний досвід: навч. посіб./ І.В. Артьомов, І.П. Студеняк, Й.Й. Головач, А.В. Гусь. Ужгород: ПП «АУТ-ДОР-ШАРК», 2015. 360 с.
15. Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 304 с.
16. Інтерактивна лекція, або Як перетворити виклад матеріалу на досвід навчання. 2021. URL: eit-blog.ucu.edu.ua/vykladannya/interaktyvna-lektsiya-aboyak-peretvoryty-vyklad-materialu-na-dosvid-navchannya.
17. Курильчук М. Майбутнє вже настало: що таке смарт-технології та для чого вони потрібні. Вікенд, 29 серпня 2019. URL: <https://weekend.today/kolonki/sho-takesmart-tehnologii-ta-dlja-chogo-voni-potribni.htm>
18. Лебедєва І. А. Мейкерство як інноваційний підхід впровадження STEMосвіти. Київ, 2018. URL : <https://abetkaland.in.ua/mejkerstvo-innovatsijnyj-pidhidvprovadzhennya-stem-osvity/>
19. Микитенко П. В., Галицький О. В. Використання сучасних хмарних технологій у навчальному процесі закладу вищої освіти. *Освітній дискурс*. 2021. Випуск 33 (5). С. 7–17.
20. Огренич М. А. Інтерактивна лекція як одна з новітніх форм навчання. 2017. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/2945/1/Ogrenich.pdf> (дата звернення: 15.07.2022)
21. Пасічник О. О. Сучасні технології навчання як засіб самореалізації студентів в освітньому середовищі ЗВО. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2019. Вип. 69. С. 162-166.
22. Поясок Т. Б., Беспарточна О. І., Костенко О. В. Сучасні технології освітнього процесу: інтерактивний навчальний посібник. Кременчук: ПП Щербатих О. В., 2020. 228 с.
23. Соколюк О. Вплив VR/AR на технології навчання й освітянські практики. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2021. Випуск 60. С. 108–116.
24. Сорока В. Перспектива використання блокчейну як різновиду сучасних цифрових технологій у вищій та професійній освіті”. *Збірник наукових праць VIII міжнародної науково-практичної конференції*, 2020. Київ, Березень 173-176.

25. Стойка О. Я., Матейчук Д. Сучасні підходи до впровадження цифрових технологій в освітній процес ЗВО. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич. 2022. Вип. 62. Т. 2. С. 297–301.

26. Стрельников В. Ю., Брітченко І. Г. Сучасні технології навчання у вищій школі: модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МППК ПУЕТ. Полтава : ПУЕТ, 2013. 309 с

27. Тарнавська Т. Цифрові технології у навчальній, дослідницькій та інноваційній діяльності закладів вищої освіти. *Наукові записки Сер.: Психолого-педагогічні науки*, (2), 110-117.

28. Толмач М. Цифрові технології в освіті: можливості й тенденції застосування (2021). Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері 4(2):159-171. <https://doi.org/10.31866/2617-796X.4.2.2021.247474>

29. Форум «Досконалість викладання і навчання у вищій освіті» 2021. (2021). <https://www.britishcouncil.org.ua/programmes/education/teaching-excellence-programme/tle-forum-2021>

30. Янкович О.І. Освітні технології сучасних навчальних закладів: навчально-методичний посібник. 2015 Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка. 212 с.

Інтернет-ресурси

1. Prometheus : платформа масових відкритих онлайн курсів. URL: <https://prometheus.org.ua/>

2. Креативність та освіта: чому це має значення // ВИЩЕ : Спільнота для навчання та викладання. URL: http://gohigher.org/creativity_and_education

3. Всеосвіта : <https://vseosvita.ua/>